

POLSKA FÖR GÅS-ANDERS PENG

□ Den uppländske spelmannen Gås-Anders fick 1944 en staty av Bror Hjorth och dessutom en medalj. På ena sidan av medaljen sitter han själv, på den andra kollegan Hjort-Anders. Den långa rad av spelmän som deltog i Gås-Anders-stämman på Skansen inledde därför annandagens Sollidenprogram med att spela en marsch av Gås-Anders och avslutade med en av Hjort-Anders. Där emellan hade de alla visat prov på sitt särpräglade kunnande och en av dem hade blivit särskild belönad med årets exemplar av Gås-Anders-medaljen. — Ingvar Norman från Säter.

Bror Hjorths avsikt med medaljen är ju att belöna den enskilde spelmannen, han som ensam med sitt instrument lättare bevarar folkmusikens konstnärliga särart än det stora spelmannslaget kan göra. Medaljen skall utdelas till en spelman som förvaltar en folklig musiktradition, förvärvat genom hörsägen.

Ingvar Norman har gjort sig känd för just detta och han är dessutom en fin kännare av folkdanser och har upptecknat många i avlägsna byar i södra Dalarna. Nu fick han sin medalj av Gås-Anders-nämndens älderman Gustav Jernberg från Österbybruk och spelade till tack bl a ett par polskor från 1830-talet.

— Repriserna är fyra-, fem- eller sextaktiga vilket visar att de är ålderdomliga, förklarade han.

Aldermannen själv hade först spelat några gästrikelåtar tillsammans med sina söner Anton och Herbert.

— Farfars polska kallar vi den här, sade Herbert, för vi kommer ihåg den från farfar.

Lars Madsén, som ledde stämman, plockade också fram den allra förste medaljören, 83-åriga Jöss-Anders från Orsa som representerar en uråldrig spelmantradition. Han kom fram i läderförkläde och vit rock och hade följe med dottern Anna.

□ De vickade lätt på var sin svartskodd fot medan de spelade en brudmarsch. De såg så glada ut under tiden precis som alla de öv-

På Sollidens estrad överlämnade äldermannen Gustav Jernberg till spelmannen Ingvar Norman den medalj som Gås-Anders-nämnden beslutat ge honom på grund av hans fina insatser och för att han så förtjänstfullt tagit vara på folklig musik i södra Dalarna.

riga som kom fram med sina instrument. Olle Falk från Offerdal tyckte ha en särskilt liten fiol, eller var han själv längre kanske. Karin Edwards visade danssteg och kölade — lockade på korna på fåbodjäsentors vis. Ett långt högt tonande som hörs kilometervis.

— Utan mikrofon tack, för annars försvinner publiken.

Och tre spelmän hade nyckelharpa, den ena mer välbyggd än den andra. En spelade en klarinettvals som han lärt när han gick på

sjuende året, en något som började som en signal från ett jägarhorn, en en melodi tillsammans med den glade Riksta-Lasse. Och tillsammans spelade de — samstämt fast de väl inte kunde vara samtränade — en gammal uppländsk melodi.

□ De spelade ihop men var och en på sitt eget konstnärliga vis så Bror Hjort, insvept i filt på första bänk, såg belåten. Det gjorde publiken med. Och Lars Madsén med. Och spelmännen själva med. Annika